

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

T/14943. számú

törvényjavaslat

**a Magyarország Kormánya és a Koszovói Köztársaság Kormánya között a beruházások
ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló megállapodás kihirdetéséről**

**Előadó: Szijjártó Péter
külgazdasági és külügyminiszter**

Budapest, 2021. február

2021. évi törvény

a Magyarország Kormánya és a Koszovói Köztársaság Kormánya között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló megállapodás kihirdetéséről

1. §

Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad a Magyarország Kormánya és a Koszovói Köztársaság Kormánya között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) kötelező hatályának elismerésére.

2. §

Az Országgyűlés a Megállapodást e törvénnyel kihirdeti.

3. §

- (1) A Megállapodás hiteles magyar nyelvű szövegét az *1. melléklet* tartalmazza.
- (2) A Megállapodás hiteles angol nyelvű szövegét a *2. melléklet* tartalmazza.

4. §

- (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
- (2) A 2. §, a 3. §, valamint az 1. melléklet és a 2. melléklet a Megállapodás 16. cikk 2. bekezdésében meghatározott időpontban lép hatályba.
- (3) A Megállapodás, a 2. §, a 3. §, valamint az 1. melléklet és a 2. melléklet hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter – annak ismertté válását követően – a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett közleményével állapítja meg.

5. §

E törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről a külgazdasági ügyekért felelős miniszter gondoskodik.

**„MEGÁLLAPODÁS
A MAGYARORSZÁG KORMÁNYA ÉS
A KOSZOVÓI KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA KÖZÖTT
A BERUHÁZÁSOK ÖSZTÖNZÉSÉRŐL ÉS KÖLCSÖNÖS
VÉDELMEÉRŐL**

Magyarország Kormánya és a Koszovói Köztársaság Kormánya (a továbbiakban: „Szerződő Felek”)

attól az óhajtól vezérelve, hogy a gazdasági együttműködést mindkét Szerződő Fél javára erősítsék,

azzal a szándékkal, hogy kedvező feltételeket teremtsenek és tartsanak fenn az egyik Szerződő Fél beruházóinak beruházásaihoz a másik Szerződő Fél területén, és

arra törekedve, hogy a beruházások összhangban álljanak az egészség, a biztonság és a környezet védelmével, illetve a nemzetközi és a Szerződő Felek nemzeti joga által elismert emberi jogok, munkavállalói jogok és a vállalati társadalmi felelősségvállalás nemzetközileg elismert normáinak előmozdításával és védelmével;

attól az óhajtól vezérelve, hogy ösztönözzék a Szerződő Felek fenntartható fejlődéséhez hozzájáruló beruházásokat;

célul tűzve ki a beruházók és a fogadó állam jogai és kötelezettségei közötti általános egyensúly biztosítását;

annak tudatában, hogy a beruházásoknak a jelen Megállapodással összhangban történő ösztönzése és kölcsönös védelme elősegíti az üzleti kezdeményezéseket ezen a területen,

megállapodtak a következőkben:

1. cikk **Meghatározások**

A Megállapodás alkalmazásában:

1. A „beruházás” kifejezés magában foglal minden olyan vagyoni értéket, melyet az egyik Szerződő Fél valamely beruházója gazdasági tevékenységgel összefüggésben fektetett be a másik Szerződő Fél területén ez utóbbi törvényeivel és jogszabályaival összhangban, és különösen – de nem kizárólag – a következőket jelenti:

- a) az ingó és ingatlan tulajdont, valamint minden egyéb dologi jogot, mint például a jelzálogot, zálogot, a zálogjogot és hasonló jogokat;
- b) a részvényt, az üzletrészt és a vállalati kötvényt, illetve a társasági érdekelttség egyéb formáit;
- c) a beruházáshoz kapcsolódó pénzkövetelést vagy gazdasági értékkel rendelkező teljesítés nyújtására vonatkozó követelést;
- d) a szellemi és ipari tulajdonhoz fűződő jogot, ideértve a beruházáshoz kapcsolódó szerzői jogot, védjegyet, szabadalmat, formatervezési mintát, növényfajta oltalomhoz való jogokat, technikai eljárást, know-how-t, kereskedelmi titkot, földrajzi eredetmegjelölést, kereskedelmi nevet és goodwillt
- e) minden jogszabály vagy szerződés által biztosított jogot és jogszabályon alapuló mindenfajta engedélyt és jóváhagyást, beleértve a természeti erőforrások kutatására, kitermelésére, művelésére vagy kiaknázására vonatkozó koncessziót.

A vagyoni érték beruházási formájának későbbi megváltozása nem érinti annak beruházás jellegét, feltételezve, hogy ez a változás annak a Szerződő Félnek a törvényeivel és egyéb jogszabályaival összhangban áll, amelynek területén a beruházás létesült.

2. A „beruházó” kifejezés az egyik Szerződő Fél minden olyan természetes vagy jogi személyét jelenti, aki a másik Szerződő Fél területén beruházást valósított meg.

- a) A „természetes személy” kifejezés az olyan természetes személyt jelenti, aki bármelyik Szerződő Fél állampolgára annak törvényei értelmében.
- b) A „jogi személy” kifejezés azt a jogalanyt jelenti, amely az egyik Szerződő Fél területén, annak hatályos törvényeivel és jogszabályaival összhangban jött létre illetve került bejegyzésre, továbbá központi irányítása vagy gazdasági tevékenységének székhelye az egyik Szerződő Fél területén található.

3. A „hozam” kifejezés a beruházásból származó eredményt jelenti és magában foglalja – különösen, de nem kizárólagosan – a nyereséget, a kamatot, a tőkenyereséget, az osztalékot, a jogdíjat vagy egyéb díjat.

4. A „terület” kifejezés jelenti:

- a) Magyarország tekintetében azt a területet, amely fölött Magyarország a nemzetközi joggal összhangban szuverenitást, felségjogokat vagy joghatóságot gyakorol;
- b) a Koszovói Köztársaság tekintetében azt a területet, amely fölött joghatósággal vagy szuverenitással rendelkezik a Koszovói Köztársaság alkotmányával és a nemzetközi joggal összhangban.

5. A „szabadon átváltható pénznem” kifejezés azt a pénznemet jelenti, amelyet széles körben használnak fizetésre nemzetközi üzleti tranzakciók során és széles körben forgalmaznak a vezető nemzetközi devizapiacokon, amennyiben ez nem ellentétes egyik Szerződő Fél jogszabályaival sem, függetlenül attól, hogy a Nemzetközi Valutaalap miként határozza meg a szabadon átváltható és szabadon használható pénznemek körét.

2. cikk

A beruházások ösztönzése és védelme

1. Mindkét Szerződő Fél, amennyire lehetséges, ösztönzi a másik Szerződő Fél beruházóit, és kedvező körülményeket teremt számukra annak érdekében, hogy területén beruházást létesítsenek, továbbá törvényeivel és jogszabályaival összhangban lehetővé teszi az ilyen beruházások létrehozását.

2. Mindkét Szerződő Fél – a 3–6. bekezdésekkel összhangban – a saját területén tisztességes és méltányos bánásmódot, teljes körű védelmet és biztonságot nyújt a másik Szerződő Fél beruházóinak és az általuk létesített beruházások tekintetében.

3. A beruházások vonatkozásában a tisztességes és méltányos elbánás biztosítására vonatkozó kötelezettség megszegésének minősülnek a beruházások vonatkozásában az alábbi intézkedések vagy intézkedéssorozatok:

- a) az igazságszolgáltatás megtagadása büntető-, polgári vagy közigazgatási eljárás során; vagy
- b) eljárási szabályok súlyos megsértése – ideértve az átláthatóság súlyos megsértését és a hatékony jogorvoslathoz való jog érvényesülésének sérelmét – a bírósági vagy közigazgatási eljárás során; vagy
- c) a nyilvánvaló önkényesség; vagy
- d) nyilvánvalóan jogellenes alapon történő célzott hátrányos megkülönböztetés, például nemi, faji vagy vallási hovatartozás alapján; vagy
- e) a zaklatás, kényszerítés, hatalommal való visszaélés és hasonló rosszhiszemű magatartás.

A Szerződő Felek bármelyik Szerződő Fél kérésére felülvizsgálhatják a tisztességes és méltányos bánásmód biztosítására vonatkozó kötelezettség tartalmát.

4. Az egyértelműség érdekében, a „teljes körű védelem és biztonság” a Szerződő Félnek a beruházók és az érintett beruházások fizikai biztonságával kapcsolatos kötelezettségére vonatkozik.

5. E Megállapodás valamely más rendelkezésének vagy egy ettől különböző nemzetközi megállapodásnak a megsértése nem jelenti e cikk megsértését.

6. Az a tény, hogy egy intézkedés a nemzeti jog valamely rendelkezését sérti, önmagában nem minősül e cikk megsértésének; bíróságnak kell mérlegelnie, hogy valamelyik Szerződő Fél a 2. bekezdésben foglalt kötelezettségekkel összeegyeztethetetlenül járt-e el.

7. A Szerződő Felek nem ösztönözik a beruházásokat országuk környezetvédelmi, munkaügyi, munkaegészségügyi vagy munkavédelmi jogszabályainak enyhítésével, vagy az alapvető munkaügyi előírások lazításával. Ha az egyik Szerződő Fél úgy ítéli meg, hogy a másik

Szerződő Fél ilyen ösztönzést kínált fel, akkor konzultációt kezdeményezhet a másik Szerződő Féllel, és a két Szerződő Fél egyeztetést folytat az ilyen jellegű ösztönzés elkerülése érdekében.

3. cikk

Beruházás és szabályozási intézkedések

1. E Megállapodás rendelkezései nem befolyásolják a Szerződő Felek azon jogát, hogy területükön belül szabályozási intézkedéseket hozzanak olyan jogszerű szakpolitikai célkitűzések megvalósítása érdekében, mint például a közegészségügy, a biztonság, a környezet vagy a közkerkölcs védelme, a szociális vagy fogyasztóvédelem vagy a kulturális sokféleség előmozdítása és védelme.

2. Pusztán az a tény, hogy valamely Szerződő Fél olyan szabályozást alkalmaz – beleértve a törvényeinek módosítását is –, amely negatívan érinti a beruházásokat vagy befolyásolja a beruházó által várható nyereséget, önmagában még nem minősül a jelen Megállapodásból fakadó kötelezettségek megsértésének.

3. Az egyértelműség érdekében, valamely Szerződő Fél arra vonatkozó döntése, hogy nem nyújt, nem hosszabbít meg vagy nem tart fenn egy támogatást:

- a) és sem jogszabály, sem szerződés alapján nem áll fenn kötelezettség a támogatás nyújtására, meghosszabbítására vagy fenntartására vonatkozóan; vagy
- b) arra a támogatás nyújtásához, meghosszabbításához vagy fenntartásához kapcsolódó feltételekkel összhangban kerül sor, az nem minősül a jelen Megállapodás rendelkezései megsértésének.

A jelen Megállapodás egyik rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy kizárja bármelyik Szerződő Fél számára, hogy a támogatás nyújtását megszüntesse vagy a támogatást visszafizettesse, ha az ilyen intézkedésre a Szerződő Felek között fennálló nemzetközi kötelezettségeknek való megfelelés érdekében van szükség vagy ha azt az illetékes bíróság, közigazgatási bíróság vagy más illetékes hatóság rendelte el, továbbá nem értelmezhető úgy, hogy az érintett Szerződő Fél kártalanítani köteles ezért a beruházót.

4. cikk

Nemzeti és legnagyobb kedvezményes elbánás

1. Az egyes Szerződő Felek a másik Szerződő Fél beruházóit és beruházását olyan elbánásban részesítik, amely nem kevésbé kedvező, mint az az elbánás, amelyet saját beruházóik és azok beruházásai számára hasonló helyzetben területükön beruházásaik fenntartása, működtetése, igazgatása, használata, élvezete, értékesítése vagy velük való rendelkezés vonatkozásában biztosítanak.

2. Az egyes Szerződő Felek a másik Szerződő Fél beruházóit és azok beruházásait olyan elbánásban részesítik a területükön létrehozott beruházásaik működtetése, fenntartása, igazgatása, használata, élvezete, értékesítése vagy a velük való rendelkezés tekintetében, amely nem kevésbé kedvező, mint egy harmadik állam beruházói vagy azok beruházásai részére hasonló helyzetekben biztosított elbánás.

3. Az egyértelműség érdekében a Felek rögzítik, hogy a 2. bekezdésben hivatkozott „elbánás” nem foglalja magában a beruházó és állam közötti beruházásokkal kapcsolatos viták megoldására irányuló, más beruházási szerződésekben vagy bármely más megállapodásokban

szereplő eljárásokat. A más nemzetközi beruházási szerződésekben vagy kereskedelmi megállapodásokban szereplő lényeges kötelezettségek önmagukban nem minősülnek „elbánásnak”, ezért az azokból fakadóan elfogadott vagy fenntartott intézkedések hiánya nem jelenti e cikk Szerződő Felek általi megsértését.

4. Jelen Megállapodásnak a nemzeti elbánásra és a legnagyobb kedvezményes elbánásra vonatkozó rendelkezései nem alkalmazandók a Szerződő Fél által vámunió, gazdasági vagy monetáris unió, közös piac vagy szabadkereskedelmi övezet tagjaként való kötelezettségei alapján nyújtott előnyökre.

5. A Szerződő Felek tudomásul veszik, hogy a Szerződő Félnek a vámunió, gazdasági vagy monetáris unió, közös piac vagy szabadkereskedelmi övezet tagjaként való kötelezettségei magukban foglalják azon nemzetközi szerződésből vagy viszonyossági megállapodásból fakadó kötelezettségeket, amelyeket a vámunió, gazdasági vagy monetáris unió, közös piac vagy szabadkereskedelmi övezet köt.

6. E cikk rendelkezései nem értelmezhetők úgy, hogy a Szerződő Felek kötelesek a másik Szerződő Fél beruházóira vagy az általuk létrehozott beruházásokra vagy az azokon elért hozamra olyan elbánás, preferencia vagy kiváltság előnyeit kiterjeszteni, amelyeket az előbbi Szerződő Fél:

- a) olyan többoldalú nemzetközi beruházásvédelmi megállapodás alapján nyújthat, amelyben valamelyik Szerződő Fél részes fél vagy azzá válhat;
- b) olyan nemzetközi megállapodás vagy konstrukció alapján nyújthat, amely teljes egészében vagy főként az adózással kapcsolatos.

5. cikk

Kártalanítás veszteségeikért

1. Ha bármelyik Szerződő Fél beruházóinak a beruházásai vagy azok hozamai háború, fegyveres összeütközés, országos szükségállapot, felkelés, lázadás, zavargás vagy egyéb hasonló esemény miatt a másik Szerződő Fél területén veszteséget szenvednek, az utóbbi Szerződő Fél a helyreállítás, kártalanítás, kárpótlás vagy egyéb rendezés tekintetében olyan bánásmódban részesíti azokat, amely nem kedvezőtlenebb, mint az utóbbi Szerződő Fél által a saját beruházóinak vagy bármelyik harmadik állam beruházóinak biztosított bánásmód közül a kedvezőbb.

2. Nem érintve ennek a cikknek az 1. bekezdésében foglaltakat, az egyik Szerződő Fél azon beruházói számára, akik abban a bekezdésben foglalt események miatt a másik Szerződő Fél területén veszteségeket szenvednek abból kifolyólag, hogy

- a) tulajdonukat, vagy annak egy részét a másik Szerződő Fél hadserege, illetve hatóságai igénybe vették;
- b) tulajdonukat, vagy annak egy részét a másik Szerződő Fél hadserege, illetve hatóságai megsemmisítették, és erre nem harci cselekmények folytán vagy a helyzet szükségszerűsége miatt került sor, igazságos, megfelelő és tényleges helyreállítás vagy kárpótlás jár azon Szerződő Fél részéről, melynek a területén a veszteség bekövetkezett.

3. A kártalanítás kamatot is magában foglal a veszteség bekövetkezésének napjától kezdődően a fizetés napjáig terjedő időszakra vonatkozóan, amelynek kereskedelmileg indokolt mértékét piaci alapon kell megállapítani, mely nem lehet alacsonyabb a beruházás

pénzmemének megfelelő londoni bankközi kamatlábnál (LIBOR) vagy nullánál (amennyiben a vonatkozó LIBOR kamatláb nulla alá csökken).

6. cikk **Kisajátítás**

1. Egyik Szerződő Fél beruházóinak beruházásait vagy hozamait sem államosíthatják, sajátíthatják ki közvetlenül vagy közvetetten vagy vethetik olyan intézkedések alá a másik Szerződő Fél területén, melyek hatása megegyezik az államosítással vagy kisajátítással (a továbbiakban „kisajátítás”), kivéve, ha az közérdekből történik. A kisajátítást hátrányos megkülönböztetésektől mentesen, megfelelő törvényes eljárás keretében kell végrehajtani és egyidejűleg rendelkezni kell az azonnali, megfelelő és tényleges kártalanítás megfizetéséről.

A kártalanításnak egyenértékűnek kell lennie a kisajátított beruházásnak azzal a piaci értékével, amely a kisajátítást közvetlenül megelőző időpontban, illetve a közelgő kisajátítás közismertté válásakor érvényes volt – attól függően, hogy melyik időpont következett be hamarabb –, valamint a kisajátítás napjától kezdődően a tényleges fizetés napjáig terjedő időszakra vonatkozóan kereskedelmileg indokolt mértékű, piaci alapon megállapított kamatot is kell tartalmaznia és késedelem nélkül teljesítendőnek, ténylegesen hozzáférhetőnek és szabadon átváltható pénznemben szabadon átutalhatónak kell lennie.

2. A Megállapodás alkalmazásában:

a) közvetett kisajátítás valamely Szerződő Fél olyan intézkedésének vagy intézkedéssorozatának eredményeként áll elő, amelynek hatása – a tulajdonjog elvonása vagy nyílt lefoglalás nélkül is – egyenértékű a közvetlen kisajátítással;

b) tényeken alapuló, eseti vizsgálatot igényel annak megállapítása, hogy egy adott tényállás mellett valamelyik Szerződő Fél intézkedésének vagy intézkedései sorozatának a közvetlen kisajátítással egyenértékű hatása van-e, figyelembe véve többek között az alábbi tényezőket: (i) az intézkedés vagy az intézkedések sorozatának gazdasági hatása, bár pusztán az a tény, hogy valamelyik Szerződő Fél intézkedése vagy intézkedéseinek sorozata hátrányosan érinti egy beruházás gazdasági értékét, nem alapozza meg annak megállapítását, hogy közvetett kisajátítás történt, (ii) a Szerződő Fél intézkedésének vagy intézkedéssorozatának időtartama, (iii) az intézkedések vagy az intézkedéssorozat jellege, nevezetesen a célja és tartalma.

c) nem jelent közvetett kisajátítást a Szerződő Felek olyan, megkülönböztetéstől mentes intézkedése vagy intézkedéssorozata, amelyet jóhiszeműen és önkényesség nélkül, valamilyen közcélból – beleértve a közegészségügyi, közbiztonsági és környezetvédelmi célokat – dolgoznak ki és alkalmaznak, az elérni kívánt célhoz szükséges és azzal arányos mértékben.

7. cikk **Átutalások**

1. A Szerződő Felek lehetővé teszik a beruházásokkal és hozamokkal kapcsolatos kifizetések szabad átutalhatóságát. Az átutalásoknak szabadon átváltható pénznemben kell történniük, összhangban annak a Szerződő Félnek a törvényeivel és jogszabályaival, ahol a

beruházást létrehozták, minden korlátozás és indokolatlan késedelem nélkül. Az ilyen átutalások különösen – de nem kizárólag – a következőket foglalják magukban:

- a) a tőkét és a beruházás fenntartására vagy növelésére fordított pótlólagos összegeket;
- b) a jelen Megállapodás 1. cikkének 3. bekezdésében meghatározott hozamokat;
- c) a beruházás működtetése során felmerülő költségek fedezéséhez szükséges összegeket, mint például a jogdíjak és licenccdíjak, vagy egyéb, hasonló költségek;
- d) a szerződésekkel, hitelszerződésekkel kapcsolatos kifizetéseket;
- e) a beruházás részleges vagy teljes eladásából vagy felszámolásából befolyó összegeket;
- f) a beruházáshoz kapcsolódóan külföldről alkalmazott természetes személyeknek azt a bérét vagy egyéb keresetét, amely azon Szerződő Fél törvényeinek és jogszabályainak hatálya alá tartozik, ahol a beruházást létrehozták;
- g) a jelen Megállapodás 5. és 6. cikke szerinti kártalanítási kötelezettségeket;
- h) a jelen Megállapodás 9. cikke szerinti vitarendezésből származó kifizetéseket.

2. Az átutalásokat azt követően kell teljesíteni, hogy a beruházó eleget tett valamennyi, a beruházás helye szerinti Fél területén hatályban lévő törvényekben előírt pénzügyi kötelezettségének.

3. E cikk egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az megakadályozza azt, hogy valamelyik Szerződő Fél méltányos és megkülönböztetésmentes módon, és nem az átutalások megkülönböztetett korlátozásának minősülő módon alkalmazza a következőkhöz kapcsolódó saját törvényeit:

- a) csőd, fizetési képtelenség vagy a hitelezők jogainak védelme;
- b) értékpapírok kibocsátása, az azokkal való kereskedelem és ügyletek;
- c) büntetendő vagy bűncselekmények;
- d) átutalásokhoz kapcsolódó pénzügyi jelentéstételi vagy nyilvántartási kötelezettség, amikor ez a bűnüldöző vagy a pénzügyi szabályozó hatóságok részére történő segítségnyújtás érdekében szükséges;
- e) ítéletek végrehajtása bírósági végrehajtási eljárásban.

4. A jelen Megállapodás tekintetében árfolyamoknak – eltérő megegyezés hiányában – az átutalást lebonyolító hitelintézet által, a beruházást befogadó Szerződő Fél törvényeivel és jogszabályaival összhangban általánosan alkalmazott és közzétett árfolyamok tekintendők. Amennyiben ilyen árfolyam nem létezik – eltérő megegyezés hiányában – a hivatalos árfolyamot kell alkalmazni.

8. cikk

Jogátruházás

1. Amennyiben az egyik Szerződő Fél vagy annak kijelölt ügynöksége a másik Szerződő Fél területén megvalósult beruházására vonatkozóan nyújtott garancia vagy biztosítás alapján saját beruházóinak kifizetést teljesít, az utóbbi Szerződő Fél elismeri:

- a) a beruházó bármilyen jogának vagy követelésének átszállását az előbbi Szerződő Félre vagy annak kijelölt ügynökségére az annak országában érvényes valamely jogszabály vagy jogügylet útján, valamint,
- b) hogy az előbbi Szerződő Fél vagy annak kijelölt ügynöksége jogutódlás címén jogosult a beruházó jogainak gyakorlására és követeléseinek érvényesítésére, továbbá átvállalja a beruházással kapcsolatos kötelezettségeket.

2. Az átruházott jogok és követelések nem haladhatják meg a beruházó eredeti jogait és követeléseit.

9. cikk

Beruházási viták rendezése az egyik Szerződő Fél és a másik Szerződő Fél valamely beruházója között

1. Az egyik Szerződő Fél beruházója és a másik Szerződő Fél között felmerülő, az utóbbi Szerződő Fél területén lévő beruházással kapcsolatos vitákat a vitában álló feleknek – amennyiben lehetséges – peren kívül, tárgyalások útján kell egymás közt rendezniük.

2. A tárgyalások azon a napon kezdődnek, amikor az egyik Szerződő Fél kifogással élő beruházója írásban kéri a másik Szerződő Felet a vitás kérdés megtárgyalására. A vita peren kívüli, tárgyalásos rendezésének megkönnyítése végett az írásbeli értesítésben tételesen fel kell sorolni a vitás kérdéseket, a vita tényállását, a kifogással élő beruházó megállapításait (ide értve a bizonyítékként szolgáló dokumentumokat is), valamint ezek feltételezett jogalapját. Az attól a naptól számított 90 napon belül, hogy az egyik Szerződő Fél panasszal élő beruházója írásban kérte fel tárgyalásra a másik Szerződő Felet, eltérő megegyezés hiányában legalább egy konzultációt meg kell tartani.

3. Ha az egyik Szerződő Fél beruházója és a másik Szerződő Fél közötti vita az ilyen tárgyalásokra vonatkozó igény írásbeli benyújtása utáni hat hónapon belül nem rendezhető ily módon, akkor az érintett beruházónak jogában áll a vitát betervezni:

- a) annak a Szerződő Félnek az illetékes bíróságához, amelynek a területén a beruházás létesült; vagy
- b) az Államok és más államok természetes és jogi személyei közötti beruházási viták rendezéséről Washingtonban, 1965. március 18-án kelt Egyezmény vonatkozó rendelkezései szerint a Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központjához (ICSID), amennyiben mindkét Szerződő Fél részesévé vált az Egyezménynek; vagy
- c) olyan nemzetközi ad hoc választottbírósághoz, amely az Egyesült Nemzetek Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Bizottságának (UNCITRAL) választottbírósági szabályzata szerint jött létre. A vitában álló felek írásban megállapodhatnak abban, hogy eltérnek e választottbírósági szabályzattól, vagy
- d) a Beruházási Viták Rendezése Nemzetközi Központjának (ICSID) Titkársága által az eljáráshoz szükséges kiegészítő intézkedések szabályai (továbbiakban „Az ICSID kiegészítő intézkedések szabályai”) szerint, amennyiben a vitát kezdeményező Szerződő Fél vagy a beruházó állama szerinti Szerződő Fél – de mindkettő nem – részese az Államok és más államok természetes és jogi személyei közötti beruházási viták rendezéséről szóló, Washingtonban, 1965. március 18-án kelt Egyezménynek; vagy
- e) a vitában részt vevő felek megállapodása szerinti bármely egyéb vitarendezési forma keretében.

4. Miután a beruházó a vitát a 3. bekezdés a)–e) pontjában felsorolt bíróságok valamelyikéhez már beterveztette, a 3. bekezdés a)–e) pontjaiban felsorolt további fórumhoz folyamodni már nem jogosult.

5. Ha az egyik Szerződő Fél beruházója és a másik Szerződő Fél közötti vita a jelen cikk 2. bekezdésében említett, tárgyalásokra vonatkozó igény írásbeli benyújtása utáni hat hónapon belül nem rendezhető, és ezért a kifogással élő beruházó a vitát a 3. bekezdés a)–e) pontjában

felsorolt valamelyik fórum elé kívánja terjeszteni, akkor – legkésőbb a vita bírósági betervezésével egyidejűleg – köteles ebbéli szándékáról írásban értesíteni a másik Szerződő Felet.

6. A beruházó az 1. és 2. bekezdésében foglaltak szerint, a 3. bekezdéssel összhangban csak akkor kérelmezhet választottbíróvági vitarendezést, ha még nem telt el három év attól az időponttól kezdődően, hogy a beruházó először szerzett vagy szerezhetett volna tudomást a feltételezett jogsértésről és arról, hogy őt veszteség vagy kár érte.

7. Határozatainak meghozatala során a bíróság a jelen Megállapodást a szerződések jogáról szóló Bécsi Egyezmény és a Felek között alkalmazandó egyéb nemzetközi jogszabályok és elvek szerinti értelmezésnek megfelelően alkalmazza. Az egyértelműség érdekében, a Felek nemzeti joga nem képezi részét az alkalmazandó jognak. Magyarország vonatkozásában, a nemzeti jog magában foglalja az Európai Unió jogát.

8. A 3. bekezdés b)–e) pontjaiban hivatkozott választottbírósnak nincs joghatósága a jelen Megállapodást feltételezetten sértő intézkedés valamely Szerződő Fél nemzeti joga szerinti jogszerűségének megállapításában. Az egyértelműség érdekében annak eldöntése céljából, hogy valamely intézkedés összhangban áll-e a Megállapodás rendelkezéseivel, a választottbíró csak tényként veheti figyelembe a Szerződő Fél nemzeti jogát. Ennek során a választottbíró követi a nemzeti jognak az adott Szerződő Fél bírósági vagy hatósági általi értelmezését, és a nemzeti jognak a választottbíró általi értelmezése nem kötelező az érintett Szerződő Fél bíróságaira vagy hatóságaira nézve.

9. A bíróság tagjainak jelölt választottbírák függetlenek. A választottbírák

- nem állhatnak kapcsolatban egyetlen kormánnyal sem,
- nem fogadhatnak el utasításokat semmilyen szervezettől vagy kormánytól a vitához kapcsolódó ügyek tekintetében,
- nem vehetnek részt olyan vita elbírálásában, amely közvetlen összeférhetlenséget eredményezne. A választottbíráknak meg kell felelniük az Ügyvédi Kamarák Nemzetközi Egyesülete nemzetközi választottbíráskodásban előforduló összeférhetlenségről szóló iránymutatásainak. Ezenkívül kinevezésüktől kezdve nem járhatnak el valamely fél által kinevezett szakértőként vagy tanúként semmilyen folyamatban lévő vagy új, e Megállapodás vagy bármely más nemzetközi megállapodás hatálya alá tartozó beruházással kapcsolatos vitában. A Felek a jelen cikkhez kapcsolódó viták során a választottbírók számára alkalmazandó egyedi magatartási kódexről tárgyalnak, amelyben a kódex betartásával kapcsolatos döntéseket egy, a választottbíróson kívüli személy hozza meg.

10. A döntés a vitában érintett felekre nézve véglegesek és kötelező érvényűek, és azokat az adott döntésnek megfelelően, a döntésben feltüntetett időpontig annak a Szerződő Félnek a törvényével összhangban kell végrehajtani, amelynek területén a beruházás létesült.

11. Amennyiben a Szerződő Felek között olyan nemzetközi megállapodás lép hatályba, amely a jelen Megállapodás keretében felmerülő viták vonatkozásában többoldalú beruházási választottbíráskodást és/vagy többoldalú jogorvoslati mechanizmust ír elő, a jelen Megállapodás vonatkozó részei a továbbiakban nem alkalmazandók.

10. cikk

A Szerződő Felek közötti jogviták rendezése

1. A Szerződő Felek között jelen Megállapodás értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatosan felmerült jogvitákat lehetőség szerint konzultációk, illetve tárgyalások útján kell rendezni diplomáciai csatornákon keresztül.
2. Ha a vita ily módon hat hónapon belül nem rendezhető, azt bármelyik Szerződő Fél kérésére a jelen cikk rendelkezései szerinti, háromtagú választottbíróság elé kell terjeszteni.
3. A választottbíróságot minden egyes esetben a következő módon kell megalakítani. A választottbírósági eljárás iránti kérelem kézhezvételétől számított két hónapon belül mindkét Szerződő Fél kijelöli a bíróság egy-egy tagját. Ezt követően ezen két tagnak egy harmadik állam állampolgárát kell kiválasztania, akit a bíróság elnökévé (a továbbiakban „elnök”) jelölnek ki. A bíróság elnökét a két másik tag kijelölésének időpontjától számított három hónapon belül ki kell jelölni.
4. Amennyiben a jelen cikk 3. bekezdésében meghatározott határidőkön belül a szükséges kijelölések nem történtek meg, úgy a Nemzetközi Bíróság elnökét lehet felkérni a szükséges kijelölések megtételére. Ha a Nemzetközi Bíróság elnöke valamelyik Szerződő Fél állampolgára, vagy valamilyen más ok akadályozza az említett tisztség ellátásában, az alelnököt kell felkérni a szükséges kijelölések megtételére. Ha az alelnök valamelyik Szerződő Fél állampolgára, vagy ő is akadályoztatva van az említett tisztség ellátásában, a Nemzetközi Bíróságnak azt a rangidős tagját kell felkérni a kijelölések megtételére, aki egyik Szerződő Félnek sem állampolgára.
5. A választottbíróság döntését szavazattöbbséggel hozza.
6. A választottbíróság döntését a törvény tiszteletben tartása mellett, ezen Megállapodás rendelkezései, valamint a nemzetközi jog általánosan elfogadott elvei alapján hozza.
7. A Szerződő Felek egyéb rendelkezéseit figyelembe véve a bíróság eljárási szabályait maga határozza meg.
8. Mindkét Szerződő Fél maga viseli a választott bírójának, valamint a választottbírósági eljárásban való képviseletének a költségeit; az elnök költségeit és a fennmaradó költségeket a Szerződő Felek egyenlő arányban viselik. A választottbíróság eltérő rendelkezést is hozhat a költségek tekintetében.
9. A bíróság döntései véglegesek és kötelezőek mindkét Szerződő Fél számára.

11. cikk

Átláthatóság

A jelen Megállapodás keretében felmerülő vitákban az UNCITRAL átláthatósági szabályai alkalmazandók. A központi kormányzati szinten elfogadott, a jelen Megállapodás hatálya alá tartozó kérdéseket érintő, általánosan alkalmazandó jogszabályokat a Szerződő Felek kötelesek haladéktalanul, jóval azok hatálybalépése előtt közzétenni hivatalos közlönyükben. A jelen Megállapodásban részes Szerződő Fél kérésére egyeztetés tartható az átláthatósági gyakorlathoz kapcsolódó kérdésekben.

12. cikk

Egyéb szabályok és különleges kötelezettségek alkalmazása

Jelen Megállapodás rendelkezései nem korlátozhatják a Szerződő Felek beruházóinak azon jogát, hogy bármely létező vagy jövőbeni két- vagy többoldalú megállapodás alapján, annak részeseként kedvezőbb elbánásban részesüljenek.

13. cikk

A Megállapodás alkalmazhatósága

A Megállapodást az egyik Szerződő Fél területén, annak törvényeivel és jogszabályaival összhangban a másik Szerződő Fél beruházói által a Megállapodás hatálybalépése előtt vagy azt követően megvalósított beruházásokra kell alkalmazni, de nem alkalmazható olyan beruházással kapcsolatos jogvitára vagy követelésre, amely a Megállapodás hatálybalépése előtt merült fel, vagy amelyet a hatálybalépés előtt rendeztek.

14. cikk

Egyeztetések

Bármelyik Szerződő Fél kérésére a másik Szerződő Fél hozzájárul ahhoz, hogy a Megállapodás értelmezéséről vagy alkalmazásáról egyeztessenek. A megkeresést diplomáciai úton kell közölni. Az egyik Szerződő Fél kérésére információcsere történik arról, hogy a másik Szerződő Fél törvényei, jogszabályai, határozatai, igazgatási gyakorlatai, eljárásai vagy szakpolitikai milyen hatással lehetnek a jelen Megállapodás hatálya alá tartozó beruházásokra.

15. cikk

Általános kivételek

1. A Megállapodásban semmi sem értelmezhető akként, hogy a Szerződő Felet akadályozhatja abban, hogy prudenciális okokból ésszerű elővigyázatossági intézkedéseket vezessen be vagy tartson fenn, mint például:

- a) a biztonság, a stabilitás, az integritás illetve a pénzügyi intézmények pénzügyi felelősségének fenntartása
- b) a Szerződő Fél pénzügyi rendszere integritásának és stabilitásának biztosítása.

2. a) Jelen Megállapodásban semmi sem értelmezhető úgy, hogy a Szerződő Felet akadályozza abban, hogy fizetési mérlegének súlyos nehézsége vagy annak veszélye esetén a bekezdés 2. b) pontjával összeegyeztethető, átutalásokat korlátozó intézkedéseket vezessen be.

- b) A bekezdés a) pontjában hivatkozott intézkedéseknek méltányosnak, nem önkényesnek, nem igazolhatatlan módon diszkriminatív jellegűeknek, jóhiszeműeknek, és korlátozott időtartamúaknak kell lenniük, továbbá nem léphetnek túl azon, ami a fizetési mérleg helyzetének helyreállításához szükséges. Az e cikk alapján intézkedéseket előíró Szerződő Fél haladéktalanul értesíti a másik Szerződő Felet, továbbá amint az lehetséges, bemutatja az említett intézkedések hatályon kívül helyezésére vonatkozó ütemtervet. Az ilyen intézkedéseket az érintett Szerződő Fél az egyéb nemzetközi kötelezettségeinek megfelelően hozza meg, ideértve a WTO Megállapodás és a Nemzetközi Valutaalap Alapokmánya alapján fennálló kötelezettségeket.

3. Jelen Megállapodás rendelkezései:
- a) nem értelmezhetők úgy, hogy bármelyik Szerződő Felet akadályozzák olyan intézkedések meghozatalában, amelyek alapvető biztonsági érdekeinek védelmében szükségesek:
 - (i) a fegyverek, lőszeres és hadieszközök kereskedelme, valamint más olyan áruk, anyagok, szolgáltatások és technológiák forgalmazása és ezekkel kapcsolatos kereskedelmi ügyletek tekintetében, amelyek közvetlen vagy közvetett célja katonai, vagy más biztonsági létesítmény ellátása,
 - (ii) háború vagy a nemzetközi kapcsolatokban beálló más szükségállapot idején, vagy
 - (iii) az atomfegyverek és más nukleáris robbanóeszközök elterjedését tiltó nemzeti szabályok vagy nemzetközi egyezmények végrehajtása vonatkozásában; továbbá
 - b) nem akadályozhatják egyik Szerződő Felet sem abban, hogy az ENSZ nemzetközi béke és biztonság fenntartására irányuló alapokmányából fakadó kötelezettségeinek teljesítéséhez szükséges intézkedéseket hozzon.
4. Bármelyik Szerződő Fél megtagadhatja a jelen Megállapodás keretében nyújtott előnyöket a másik Szerződő Fél jogi személyiséggel rendelkező beruházójától és az e beruházó beruházásaitól, amennyiben az adott beruházó harmadik állambeli beruházók tulajdonában vagy irányítása alatt áll, és:
- a) a beruházó nem folytat számottevő gazdasági tevékenységet azon Szerződő Fél területén, amely joga szerint azt létrehozták, vagy
 - b) az előnyök nyújtását megtagadó Szerződő Fél olyan intézkedéseket fogad el vagy tart fenn a harmadik állammal szemben, amelyek tiltják az ilyen beruházóval folytatott és a beruházásaihoz kapcsolódó ügyleteket, vagy az előnyök biztosítása a beruházó által létrehozott beruházások vonatkozásában ezen intézkedések megsértését vagy kijátszását jelentené.
5. A Szerződő Fél alapvető biztonsági érdekei magukban foglalhatják a vámunióban, gazdasági vagy monetáris unióban, közös piaci vagy szabadkereskedelmi övezetben való tagságból fakadó érdekeket és intézkedéseket.
6. A Szerződő Fél jelen Megállapodásban hivatkozott intézkedéseibe beleértendők a Szerződő Félnek az Európai Unióban betöltött tagságából fakadó kötelezettségeivel összhangban alkalmazandó intézkedések is. A Megállapodásban a „fizetési mérleg súlyos nehézségére vagy ennek veszélyére” tett utalás egyben azokat az eseteket is magában foglalja, amikor a fizetési mérleg súlyos nehézsége vagy ennek veszélye abban a gazdasági vagy monetáris unióban áll fenn, amelynek a Szerződő Fél tagja.
7. A 9. cikk szerinti vitarendezés nem minősül elbánásnak, preferenciának vagy kiváltságnak.

16. cikk

Záró rendelkezések, hatálybalépés, időbeli hatály, megszűnés és módosítások

1. Jelen Megállapodás nem sértheti Magyarország Európai Unióban betöltött tagságából eredő kötelezettségeit és ezeknek a kötelezettségeknek alárendelt.

2. Jelen Megállapodás az utolsó értesítés kézhezvétele után hatvan (60) nappal lép hatályba, mely értesítést a Szerződő Felek diplomáciai csatornákon keresztül teszik meg, arról, hogy valamennyi belső eljárási követelmény teljesült a jelen Megállapodás hatálybalépéséhez.

3. Jelen Megállapodás tíz éves időtartamra marad hatályban, majd azt követően hatálya meghosszabbodik, kivéve, ha valamely Szerződő Fél írásban tájékoztatja a másik Szerződő Felet a felmondásra vonatkozó szándékáról. A felmondás az értesítés másik Szerződő Fél általi kézhez vételét követően egy évvel lép hatályba, de nem korábban, mint a kezdeti tízéves időszak lejártá.

4. A jelen Megállapodás felmondása előtt megvalósított beruházások tekintetében a Megállapodás rendelkezései a felmondást követő további tíz évig érvényben maradnak.

5. Jelen Megállapodás a Szerződő Felek közötti írásbeli megegyezéssel módosítható. Bármely módosítás a jelen Megállapodás elválaszthatatlan részét képezi, és a hatálybalépéséhez szükséges eljárás összhangban van a jelen cikk 2. bekezdése szerinti hatálybalépéséhez szükséges eljárással.

ENNEK HITELEŰL az arra kellő felhatalmazással rendelkező alulírottak a Megállapodást aláírták.

KÉSZÜLT két eredeti példányban, Budapesten, 2020. október 29. napján, magyar, albán, szerb és angol nyelven, és mind a négy nyelven egyaránt hiteles szövegnek minősül. Értelmezésbeli eltérések esetén az angol nyelvű szöveg az irányadó.”

**„A G R E E M E N T
BETWEEN THE GOVERNMENT OF HUNGARY AND THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF KOSOVO
FOR THE PROMOTION AND RECIPROCAL PROTECTION OF INVESTMENTS**

The Government of Hungary and the Government of the Republic of Kosovo and (hereinafter referred to as the "Contracting Parties"),

Desiring to intensify economic cooperation to the mutual benefit of both Contracting Parties,

Intending to create and maintain favourable conditions for investments of investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, and

Seeking to ensure that investment is consistent with the protection of health, safety and the environment, the promotion and protection of internationally and domestically recognised human rights, labour rights, and internationally recognised standards of corporate social responsibility ;

Desiring to promote investment that contributes to the sustainable development of the Contracting Parties;

Aiming to secure an overall balance of rights and obligations between investors and the host state;

Being conscious that the promotion and reciprocal protection of investments, according to the present Agreement, stimulates the business initiatives in this field,

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purposes of this Agreement:

1. The term "investment" shall comprise every kind of asset invested in connection with economic activities by an investor of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws and regulations of the latter and shall include, in particular, though not exclusively:
 - a. movable and immovable property as well as any other rights in rem such as mortgages, liens, pledges and similar rights;
 - b. shares, stocks and debentures of companies or any other form of participation in a company;
 - c. claims to money or to any performance having an economic value associated with an investment;
 - d. intellectual and industrial property rights, including copyrights, trade marks, patents, designs, rights of breeders, technical processes, know-how, trade secrets, geographical indications, trade names and goodwill associated with an investment;
 - e. any right conferred by law or under contract and any licenses and permits pursuant to law, including the concessions to search for, extract, cultivate or exploit natural resources.

Any alteration of the form in which assets are invested shall not affect their character as investment on condition that this alteration is made in accordance with the laws and regulations of the Contracting Party in the territory of which the investment has been made.

2. The term "investor" shall mean any natural or legal person of one Contracting Party that has made an investment in the territory of the other Contracting Party.
 - a. The term "natural person" shall mean any individual having the citizenship of either Contracting Party in accordance with its laws.
 - b. The term "legal person" shall mean with respect to either Contracting Party, any legal entity incorporated or constituted in accordance with its laws having its central administration or principal place of business in the territory of one Contracting Party.
3. The term "returns" shall mean amounts yielded by an investment and in particular, though not exclusively, includes profits, interest, capital gains, dividends, royalties or fees.
4. The term "territory" shall mean:
 - a. in the case of Hungary, the territory over which Hungary exercises, in conformity with international law, sovereignty, sovereign rights or jurisdiction;
 - b. in the case of the Republic of Kosovo: the territory over which it has jurisdiction or sovereign rights in accordance with Constitution of the Republic of Kosovo and international law.

5. The term "freely convertible currency" means the currency that is widely used to make payments for international transactions and widely exchanged in principal international exchange markets provided it is not contrary to the regulations of either of the Contracting Parties, and independently from how the International Monetary Fund determines the scope of freely convertible, or freely usable currency.

Article 2

Promotion and Protection of Investments

1. Each Contracting Party shall encourage and create favourable conditions, as far as possible, for investors of the other Contracting Party to make investments in its territory and, shall admit such investments in accordance with its laws and regulations.
2. Each Contracting Party shall accord in its territory to investments of the other Contracting Party and to investors with respect to their investments fair and equitable treatment and full protection and security in accordance with paragraphs 3 through 6.
3. With respect to the investments the following measures or series of measures constitute breach of the obligation of fair and equitable treatment:
 - a. denial of justice in criminal, civil or administrative proceedings; or
 - b. fundamental breach of due process, including a fundamental breach of transparency and obstacles to effective access to justice, in judicial and administrative proceedings; or
 - c. manifest arbitrariness; or
 - d. targeted discrimination on manifestly wrongful grounds, such as gender, race or religious belief; or
 - e. harassment, coercion, abuse of power or similar bad faith conduct;

Upon request of a Contracting Party, the Contracting Parties may review the content of the obligation to provide fair and equitable treatment.

4. For greater certainty, "full protection and security" refers to the Contracting Party's obligations relating to physical security of investors and investments.
5. A breach of another provision of this Agreement or of a separate international agreement does not establish a breach of this Article.
6. The fact that a measure breaches domestic law does not, in and of itself, establish a breach of this Article; a Tribunal must consider whether a Contracting Party has acted inconsistently with the obligations in paragraph 1.
7. The Contracting Party shall not encourage investment by lowering domestic environmental, labour or occupational health and safety legislation or by relaxing core labour standards. Where a Contracting Party considers that the other Contracting Party has offered such an encouragement, it may request consultations with the other Contracting Party and the two Contracting Parties shall consult with a view to avoiding any such encouragement.

Article 3
Investment and regulatory measures

1. The provisions of this Agreement shall not affect the right of the Contracting Parties to regulate within their territories through measures necessary to achieve legitimate policy objectives, such as the protection of public health, safety, environment or public morals, social or consumer protection or promotion and protection of cultural diversity.
2. The mere fact that a Contracting Party regulates, including through a modification to its laws, in a manner which negatively affects an investment or interferes with an investor's expectations of profits, does not amount to a breach of an obligation under this Agreement.
3. For greater certainty a Contracting Party's decision not to issue, renew or maintain a subsidy
 - a. in the absence of any specific commitment under law or contract to issue, renew or maintain that subsidy; or
 - b. in accordance with terms or conditions attached to the issuance, renewal or maintenance of the subsidy,does not constitute a breach of the provisions of this Agreement.

Nothing in this Agreement shall be construed as preventing a Contracting Party from discontinuing the granting of a subsidy or requesting its reimbursement where such measure is necessary in order to comply with international obligations between the Contracting Parties or has been ordered by a competent court, administrative tribunal or other competent authority, or requiring that Contracting Party to compensate the investor therefor.

Article 4
National and Most-Favoured-Nation Treatment

1. Each Contracting Party shall in its territory accord to an investor of the other Contracting Party and to an investment, treatment not less favourable than the treatment it accords, in like situations to its own investors and their investments with respect to the conduct, operation, management, maintenance, use, enjoyment and sale or disposal of their investments in its territory.
2. Each Contracting Party shall in its territory accord to investors of the other Contracting Party and their investments treatment no less favourable than that it accords, in like situations, to investors of a third country or to their investments with respect to the operation, conduct, management, maintenance, use, enjoyment and sale or disposal of their investments in its territory.
3. For greater certainty, the "treatment" referred to in paragraph 2 does not include procedures for the resolution of investment disputes between investors and states provided for in other international investment treaties and any other agreements. Substantive obligations in other international investment treaties and other trade agreements do not in themselves constitute "treatment", and thus cannot give rise to a breach of this Article, absent measures adopted or maintained by a Contracting Party pursuant to those obligations.

4. The National Treatment and Most-Favoured-Nation Treatment provisions of this Agreement shall not apply to advantages accorded by a Contracting Party pursuant to its obligations as a member of a customs, economic, or monetary union, a common market or a free trade area.
5. The Contracting Parties understand the obligations of a Contracting Party as a member of a customs, economic, or monetary union, a common market or a free trade area to include obligations arising out of an international agreement or reciprocity arrangement of that customs, economic, or monetary union, common market or free trade area.
6. The provisions of this Article shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors of the other Contracting Party, or to the investments or returns of investments of such investors the benefit of any treatment, preference or privilege, which may be extended by the former Contracting Party by virtue of:
 - a. any forms of multilateral agreements on investments to which either of the Contracting Parties is or may become a party;
 - b. any international agreement or arrangement relating wholly or mainly to taxation.

Article 5 Compensation for Losses

1. When investments or returns of investments of investors of either Contracting Party suffer losses owing to war, armed conflict, a state of national emergency, revolt, insurrection, riot or other similar events in the territory of the other Contracting Party, they shall be accorded by the latter Contracting Party treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, not less favourable than that which the latter Contracting Party accords to its own investors or to investors of any third State whichever is more favourable.
2. Without prejudice to paragraph 1 of this Article, investors of one Contracting Party who in any of the events referred to in that paragraph suffer losses in the territory of the other Contracting Party resulting from:
 - a. requisitioning of their investment or a part thereof by its forces or authorities;
 - b. destruction of their investment or a part thereof by its forces or authorities which was not caused in combat action or was not required by the necessity of the situationshall be accorded by the Contracting Party, in whose territory the losses occurred, just, adequate and effective restitution or compensation.
3. Compensation shall include interest from the date of losses occurred until the day of payment at a commercially reasonable rate established on a market basis which shall be not less than the London Interbank Offered Rate (LIBOR) in conformity with the currency in which investment has been made or zero if the relevant LIBOR rate falls below zero.

Article 6
Expropriation

1. Investments or returns of investors of either Contracting Party shall not be subject to nationalisation, direct or indirect expropriation, or any measures having equivalent effect (hereinafter referred to as "expropriation") in the territory of the other Contracting Party except for a public purpose. The expropriation shall be carried out under due process of law, on a non-discriminatory basis and shall be accompanied by provisions for the payment of prompt, adequate and effective compensation. Such compensation shall amount to the market value of the investment expropriated immediately before expropriation or impending expropriation became public knowledge (whichever is earlier), shall include interest at a commercially reasonable rate from the date of expropriation to the date of actual payment and shall be made without delay, be effectively realizable and be freely transferable in a freely convertible currency.

2. For the purpose of this Agreement:

- a. indirect expropriation results from a measure or series of measures of a Contracting Party having an equivalent effect to direct expropriation without formal transfer of title or outright seizure;
- b. the determination of whether a measure or series of measures by a Contracting Party, in a given specific situation, constitutes an indirect expropriation requires a case-by-case, fact-based inquiry that considers, among other factors: (i) the economic impact of the measure or series of measures, although the sole fact that a measure or series of a measure of a Contracting Party has an adverse effect on the economic value of an investment does not establish that an indirect expropriation has occurred, (ii) the duration of the measure or series of measures by a Contracting Party, (iii) the character of the measure or series of measures, notably their object and content.
- c. non-discriminatory measures that the Contracting Parties take for reason of public purpose including for reasons of public health, safety, and environmental protection, which are taken in good faith, which are not arbitrary, and which are not disproportionate in light of their purpose, shall not constitute indirect expropriation.

Article 7
Transfers

1. The Contracting Parties shall permit the free transfer of payments related to investments and returns. The transfers shall be made in a freely convertible currency and in accordance with the laws and regulations of the Contracting Party where investments were made without any restriction and undue delay. Such transfers shall include in particular, though not exclusively:

- a. capital and additional amounts to maintain or increase the investment;
- b. returns as defined in paragraph 3 of Article 1 of this Agreement;
- c. the amounts required for payment of expenses which arise from the operation of the investment, such as payment of royalties and license fees or other similar expenses;

- d. payments in connection with contracts, including loan agreements;
 - e. proceeds of the total or partial sale or liquidation of the investment;
 - f. the wages or other similar earnings of natural persons engaged from abroad, in connection with an investment, subject to the laws and regulations of the Contracting Party, in which the investment has been made;
 - g. compensations owed pursuant to Articles 5. and 6. of this Agreement;
 - h. payments arising out of settlement of a dispute under Article 9. of this Agreement.
2. The transfers shall be made after the investor fulfilled all of its related financial obligations according to the laws in force of the Contracting Party in the territory of which the investment was made.
3. Nothing in this Article shall be construed to prevent a Contracting Party from applying in an equitable and non-discriminatory manner and not in a way that would constitute a distinguished restriction on transfers, its laws relating to:
- a. bankruptcy, insolvency or protection of the rights of creditors;
 - b. issuing, trading or dealing in securities;
 - c. criminal or penal offences;
 - d. financial reporting or record keeping of transfers when necessary to assist law enforcement or financial regulatory authorities; and
 - e. the satisfaction of judgements in adjudicatory proceedings.
4. For the purpose of this Agreement, exchange rates shall be the rate published - in accordance with the laws and regulations of the Contracting Party, which has admitted the investment - by the financial institution effecting the transfer unless otherwise agreed. Should such rate not exist the official rate has to be applied unless otherwise agreed.

Article 8 Subrogation

1. If a Contracting Party or its designated agency makes a payment to its own investors under a guarantee or insurance it has accorded in respect of an investment in the territory of the other Contracting Party, the latter Contracting Party shall recognize:
- a. the assignment, whether under the law or pursuant to a legal transaction in that country, of any right or claim by the investor to the former Contracting Party or its designated agency, as well as,
 - b. that the former Contracting Party or its designated agency is entitled by virtue of subrogation to exercise the rights and enforce the claims of that investor and shall assume the obligations related to the investment.
2. The subrogated rights or claims shall not exceed the original rights or claims of the investor.

Article 9
Settlement of Investment Disputes between a Contracting Party and an Investor of the other Contracting Party

1. Any dispute which may arise between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party in connection with an investment in the territory of that other Contracting Party shall, if possible be settled amicably and be subject to negotiations between the parties in dispute.
2. The negotiations start on the date when the disputing investor of one Contracting Party requests negotiations in written notification from the other Contracting Party. In order to facilitate the amicable settlement of the dispute the written notice shall specify the issues, the factual basis of the dispute, the findings of the disputing investor (including any supporting documents) and their presumed legal basis. Unless otherwise agreed, at least one consultation shall be held within 90 days from the date on which the disputing investor of one Contracting Party has requested negotiations from the other Contracting Party in written notification.
3. If any dispute between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party can not be thus settled within a period of six months following the date on which such negotiations were requested in written notification, the investor shall be entitled to submit the dispute either to:
 - a. the competent court of the Contracting Party in the territory of which the investment has been made; or
 - b. the International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID) pursuant to the applicable provisions of the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States opened for signature at Washington D.C. on 18 March 1965, in the event both Contracting Parties have become a party to this Convention; or
 - c. an ad hoc arbitral tribunal established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL). The parties to the dispute may agree in writing to deviate from these arbitration Rules; or
 - d. under the Rules Governing the Additional Facility for the Administration of Proceedings by the Secretariat of the International Centre for Settlement of Investment Disputes (“Additional Facility Rules of ICSID”), provided that either the disputing Contracting Party or the Contracting Party of the investor, but not both, is a party to the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington D. C. on March 18, 1965; or
 - e. any other form of dispute settlement agreed upon by the parties to the dispute.
4. Once a dispute has been submitted to one of the tribunals mentioned in paragraph 3 a. – e the investor shall have no recourse to the other dispute settlement fora listed in paragraph 3 a.-e.

5. If any dispute between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party can not be thus settled within a period of six months following the date on which such negotiations were requested in written notification as mentioned in paragraph 2 of this Article, and the disputing investor intends to submit the dispute to one of the fora listed under paragraphs 3 a.-e. the disputing investor shall at the very latest simultaneously to submitting any dispute to one of the tribunals, notify the other Contracting Party in a written notice of its intention.
6. An investor may submit a dispute as referred to in paragraph 1 and 2 to arbitration in accordance with paragraph 3 only if not more than three years have elapsed from the date on which the investor first acquired, or should have first acquired, knowledge of the alleged breach and knowledge that the investor has incurred loss or damage.
7. When rendering its decision, the tribunal shall apply this Agreement as interpreted in accordance with the Vienna Convention on the Law of Treaties, and other rules and principles of international law applicable between the Parties. For greater certainty the domestic law of the Parties shall not constitute part of the applicable law. In case of Hungary the term “domestic law” comprises the law of the European Union.
8. The tribunal referred to in paragraph 3 b.-e. shall not have jurisdiction to determine the legality of a measure, alleged to constitute a breach of this Agreement, under the domestic law of a Contracting Party. For greater certainty, in determining the consistency of a measure with this Agreement, the tribunal may consider, as appropriate, the domestic law of a Contracting Party as a matter of fact. In doing so, the tribunal shall follow the prevailing interpretation given to the domestic law by the courts or authorities of that Contracting Party and any meaning given to domestic law by the tribunal shall not be binding upon the courts or the authorities of that Contracting Party.
9. Arbitrators appointed as the members of the tribunal shall be independent. They shall not:
 - affiliate with any government,
 - take any instructions from any organisations or government with regard to matters related to the dispute,
 - participate in the consideration of any disputes that would create a direct conflict of interest. Arbitrators shall comply with the International Bar Association Guidelines on Conflicts of Interest in International Arbitration. In addition, upon appointment, they shall refrain from acting as party appointed expert or witness in any pending or new investment dispute under this or any other international agreement. The Parties shall negotiate a specific code of conduct for the arbitrators to be applied in disputes arising out of this Article in which the decisions on compliance with the code are taken by an outside party from the tribunal.
10. The award shall be final and binding on the parties to the dispute and shall be executed in accordance with the law of the Contracting Party in the territory of which the investment has been made and the award is relied upon, by the date indicated in the award.
11. Upon entry into force between the Contracting Parties of an international agreement providing for a multilateral investment tribunal and/or a multilateral appellate mechanism

applicable to disputes under this Agreement, the relevant parts of this Agreement shall cease to apply.

Article 10
Settlement of Disputes between the Contracting Parties

1. Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Agreement shall, if possible, be settled through consultation or negotiation through diplomatic channels.
2. If the dispute cannot be thus settled within six months, it shall upon the request of either Contracting Party, be submitted to an Arbitral Tribunal of three members, in accordance with the provisions of this Article.
3. The Arbitral Tribunal shall be constituted for each individual case in the following way. Within two months from the date of the receipt of the request for arbitration, each Contracting Party shall appoint one member of the Tribunal. These two members shall then select a national of a third State who shall be appointed the Chairman of the Tribunal (hereinafter referred to as the "Chairman"). The Chairman shall be appointed within three months from the date of appointment of the other two members.
4. If within the periods specified in paragraph 3 of this Article the necessary appointments have not been made, a request may be made to the President of the International Court of Justice to make the appointments. If the President happens to be a national of either Contracting Party, or if the President is otherwise prevented from discharging the said function, the Vice-President shall be invited to make the appointments. If the Vice-President also happens to be a national of either Contracting Party or is prevented from discharging the said function, the member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of either Contracting Party shall be invited to make the appointments.
5. The Arbitral Tribunal shall reach its decision by a majority of votes.
6. The Tribunal shall issue its decision on the basis of respect for the law, the provisions of this Agreement, as well as of the universally accepted principles of international law.
7. Subject to other provisions made by the Contracting Parties, the Tribunal shall determine its procedure.
8. Each Contracting Party shall bear the cost of its own arbitrator and its representation in the arbitral proceedings; the cost of the Chair and the remaining costs shall be borne in equal parts by both Contracting Parties. The Arbitral Tribunal may make a different regulation concerning the costs.
9. The decisions of the Tribunal are final and binding for each Contracting Parties.

Article 11

Transparency

The “UNCITRAL Transparency Rules” shall apply to disputes under this Agreement. With respect to regulations of general application adopted at central government level respecting any matter covered by this Agreement the Contracting Parties shall publish the regulation in their official gazette without delay, well before the entry into force of the regulations. On request of a Contracting Party to this Agreement consultation might be held on issues of transparency practices.

Article 12

Application of Other Rules and Special Commitments

Nothing in this Agreement shall be taken to limit the rights of investors of the Contracting Parties from benefiting from any more favourable treatment that may be provided for in any existing or future bilateral or multilateral agreement to which they are parties.

Article 13

Applicability of this Agreement

This Agreement shall apply to investments made in the territory of one of the Contracting Parties in accordance with its laws and regulations by investors of the other Contracting Party prior to as well as after the entry into force of this Agreement, but shall not apply to any dispute or claim concerning an investment which arose, or which was settled before the entry into force of this Agreement.

Article 14

Consultations

Upon request by either Contracting Party, the other Contracting Party shall agree to consultations on the interpretation or application of this Agreement. The request shall be made through diplomatic channels. Upon request by either Contracting Party, information shall be exchanged on the impact that the laws, regulations, decisions, administrative practices or procedures, or policies of the other Contracting Party may have on investments covered by this Agreement.

Article 15

General Exceptions

1. Nothing in this Agreement shall be construed to prevent a Contracting Party from adopting or maintaining reasonable measures for prudential reasons, such as:
 - a. the maintenance of the safety, soundness, integrity or financial responsibility of financial institutions; and
 - b. ensuring the integrity and stability of a Contracting Party's financial system.
2. a. Nothing in this Agreement shall be construed to prevent a Contracting Party from adopting or maintaining measures that restrict transfers where the Contracting Party

experiences serious balance of payments difficulties, or the threat thereof, and such restrictions are consistent with paragraph 2 b.

b. Measures referred to in paragraph 2 a. shall be equitable, neither arbitrary nor unjustifiably discriminatory, in good faith, of limited duration and may not go beyond what is necessary to remedy the balance of payments situation. A Contracting Party that imposes measures under this Article shall inform the other Contracting Party forthwith and present as soon as possible a time schedule for their removal. Such measures shall be taken in accordance with other international obligations of the Contracting Party concerned, including those under the WTO Agreement and the Articles of Agreement of the International Monetary Fund.

3. Nothing in this Agreement shall be construed:

- a. to prevent any Contracting Party from taking any actions that it considers necessary for the protection of its essential security interests
 - (i) relating to the traffic in arms, ammunition and implements of war and to such traffic and transactions in other goods, materials, services and technology undertaken directly or indirectly for the purpose of supplying a military or other security establishment,
 - (ii) taken in time of war or other emergency in international relations, or
 - (iii) relating to the implementation of national policies or international agreements respecting the non-proliferation of nuclear weapons or other nuclear explosive devices; or
- b. to prevent any Contracting Party from taking action in pursuance of its obligations under the United Nations Charter for the maintenance of international peace and security.

4. A Contracting Party may deny the benefits of this Agreement to an investor of the other Contracting Party that is a legal person and to investments of that investor, if investors of a third state own or control the first mentioned investor and:

- a. the investor has no substantial business activities in the territory of the Contracting Party under whose law it is constituted, or
- b. the denying Contracting Party adopts or maintains measures with respect to the third state that prohibit transactions with such investor and its investments or that would be violated or circumvented if the benefits of the Agreement were accorded to the investments of investors.

5. A Contracting Party's essential security interests may include interests and measures deriving from its membership in a customs, economic, or monetary union, a common market or a free trade area.

6. All references in the Agreement to measures of a Contracting Party shall include measures applicable in accordance with EU law in the territory of that Contracting Party pursuant to its membership in the European Union. References to "serious balance-of-payments difficulties, or the threat thereof," shall include serious balance-of-payments difficulties, or

the threat thereof, in the economic or monetary union of which a Contracting Party is a member.

7. The dispute settlement according to Article 9 shall not be considered as treatment, preference or privilege.

Article 16

Final Provisions, Entry into Force, Duration, Termination and Amendments

1. This Agreement shall apply without prejudice to the obligations deriving from Hungary's membership in the European Union, and subject to those obligations. Consequently the provisions of this Agreement may not be invoked or interpreted neither in whole nor in part in such a way as to invalidate, amend or otherwise affect the obligations of Hungary arising from the Treaties on which the European Union is founded.
2. This Agreement shall enter into force sixty (60) days after the last written notification received by the Contracting Parties through diplomatic channels confirming that their internal procedure requirements for the entry into force of this Agreement have been completed.
3. This Agreement shall remain in force for a period of ten years and afterwards shall continue to be in force unless, either Contracting Party notifies in writing the other Contracting Party of its intention to terminate this Agreement. The notice of termination shall become effective one year after it has been received by the other Contracting Party but not earlier than the expiry of the initial period of ten years.
4. In respect of investments made prior to the termination of this Agreement, the provisions of this Agreement shall continue to be effective for a period of ten years from the date of termination.
5. This Agreement may be amended by written agreement between the Contracting Parties. Any amendment shall form an integral part of this Agreement and enter into force under the same procedure required for entering into force in compliance with paragraph 2 of this Article.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned duly authorized have signed this Agreement.

DONE in duplicate at Budapest, this 29th day of October 2020 in the Hungarian, Albanian, Serbian and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.”

INDOKOLÁS

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Magyarország Kormánya és a Koszovói Köztársaság Kormánya között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló Megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) létrehozásának célja a két ország közötti gazdasági kapcsolatok fejlesztése, elősegítése, különösen az egymás területén megvalósuló beruházási tevékenység feltételeinek kedvezőbbé, biztonságosabbá tételével és így a beruházások ösztönzésével.

A két ország között létrejött beruházásvédelmi megállapodás jogi kereteket teremt az egymás területén megvalósuló beruházások tekintetében. Meghatározza a beruházás fogalmát, megfogalmazza a kedvező beruházási feltételek megteremtésének szükségességét. A Megállapodás a beruházók beruházási vitáival kapcsolatban az igazságos és méltányos elbánást írja elő. Lényeges rendelkezés a nemzeti elbánás és a legnagyobb kedvezmény elv alkalmazásának előírása, megadva az indokolt kivételeket (pl. integráció keretében nyújtott kedvezmények). Rendelkezik a keletkezett jövedelmek átutalásáról, az esetleges államosítás esetén követendő gyakorlatról. A Megállapodás rendelkezik a Szerződő Felek, valamint a beruházó és az állam között keletkezett viták rendezésének módjairól.

A Megállapodás egyik legfőbb rendeltetése, hogy a két ország beruházói számára biztosítottak legyenek a beruházásaik védelmét jelentő jogi garanciális elemek. A beruházók számára különösen fontos az esetlegesen – akár az állammal szemben is – felmerülő jogviták tisztességes, pártatlan választottbíráskodás mellett történő rendezése. Többek között ennek garanciáit is nyújtja a Megállapodás.

Magyarország és a Koszovói Köztársaság között a tárgyalások a 35/2011. (IV. 22.) ME határozat és az Európai Bizottság 2017. május 10-én kiadott határozata alapján történtek. A Megállapodás aláírására Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter által, 2020. október 29-én, Budapesten került sor.

Jelen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. és 2. § -hoz

A Megállapodás a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény (a továbbiakban: Nszt.) 2. § *a*) pontja szerinti nemzetközi szerződésnek minősül, arra ennek megfelelően az Nszt. előírásai vonatkoznak.

Az Nszt. 7. § (1) bekezdés *a*) pontjára és (3) bekezdés *b*) pontjára való tekintettel a nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére akkor kerülhet sor, ha a szerződés szövegének ismeretében az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó nemzetközi szerződés esetében az Országgyűlés erre felhatalmazást ad.

Az aláírást követően a Megállapodás hatálybalépése érdekében annak kötelező hatályát az Országgyűlés – a Megállapodás kihirdetéséről szóló törvényjavaslat elfogadása útján – ismeri el. A Kormány így a Megállapodás szövegének végleges megállapítását követően a törvényjavaslatot benyújtotta az Országgyűlésnek a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére vonatkozó felhatalmazás megadása céljából.

A 3. § -hoz

A 3. § (1) bekezdése szerint a Megállapodás hiteles magyar nyelvű szövegét az *1. melléklet* tartalmazza. A 3. § (2) bekezdése szerint a Megállapodás hiteles angol nyelvű szövegét a *2. melléklet* tartalmazza.

A 4. § -hoz

A 4. § a törvény hatálybalépéséről rendelkezik.

Az 5. § -hoz

Az 5. § a törvény végrehajtásáért felelős minisztert nevezi meg.

Az 1. és a 2. Melléklethez

A Megállapodás *1. cikke* a fogalmi meghatározásokat tartalmazza. Lényeges, hogy a „beruházó” fogalmi meghatározása alapján biztosított a Megállapodásban rögzített védelmi és garancia rendszer. A Megállapodás a beruházó által a másik szerződő fél területén létrehozott beruházásai tekintetében alkalmazandó. A beruházás fogalma szélesen definiált, példaként beruházásnak minősül egy külföldi befektető gazdasági társaságban való részesedése, a gazdasági tevékenység megvalósításához vásárolt ingatlan, olyan jog vagy kedvezmény, ami a külföldi befektetőt megilleti.

A *2. cikkben* a felek nyilatkoznak az egymás területén való beruházások ösztönzéséről és számukra kedvező üzleti környezet biztosításáról. Továbbá vállalásokat tesznek a tisztességes

és méltányos elbánás biztosításáról a másik fél beruházásainak és beruházóinak számára. Emellett teljes körű biztonságot biztosítanak a másik fél területén megvalósult beruházásoknak.

A **3. cikkben** lényeges új szabályozási elemet tartalmaz: rögzíti a Felek szabályozási jogát. E szerint a Megállapodás rendelkezései nem befolyásolják a Felek azon jogát, hogy a jogos szakpolitikai céljaik eléréséhez szükséges szabályozási intézkedéseket fogadjanak el olyan területeken, mint a közegészségügy, a biztonság, a környezet és a közkerölcs védelme, a szociális védelem vagy a fogyasztóvédelem stb. A szabályozási keretnek a beruházás szempontjából negatív változása sem feltétlenül jelenti a Megállapodás megsértését. A Megállapodás rendelkezést tartalmaz továbbá az esetlegesen korábban nyújtott állami támogatást illetően.

A **4. cikk** a diszkriminációmentesség, a nemzeti és a legnagyobb kedvezményes elbánás elvét rögzíti. A nemzeti elbánás elve szerint a külföldi beruházót a fogadó állam nem részesítheti hátrányosabb elbánásban, mint amelyet a gazdaság hazai szereplőinek biztosít. A legnagyobb kedvezmény elve alapján a szerződő államok beruházói kölcsönösen jogosultak azokra a kedvezményekre, amelyeket egy harmadik ország beruházója megkapott vagy meg fog kapni a beruházást fogadó országban. A legnagyobb kedvezmény elve alól kivételt képeznek azok a kedvezmények, amelyeket az egyik szerződő fél egy harmadik ország beruházójának vámunióban, szabadkereskedelmi övezetben, pénzügyi unióban, többoldalú beruházásvédelmi megállapodásban való részvétele kapcsán ad. Rögzítik továbbá a Felek, hogy más nemzetközi beruházási szerződésekben és egyéb kereskedelmi megállapodásokban lefektetett lényeges kötelezettségek önmagukban nem minősülnek „elbánásnak”, ezért azok, a Fél e kötelezettségekből fakadóan elfogadott vagy fenntartott intézkedése hiányában nem jelentik a cikkben foglalt kötelezettség megsértését.

Az **5. cikk** rendelkezik az elszenvedett veszteségek rendezése érdekében biztosított kártalanítás feltételeiről. A cikk értelmében egyik félnek a másik fél beruházóját vagy beruházását ért háború, fegyveres összeütközés, országos szükségállapot, felkelés, lázadás, zavargás vagy egyéb hasonló esemény miatt a másik Szerződő Fél területén veszteséget szenvednek, az utóbbi Szerződő Fél azért kártalanítást kell, hogy fizessen.

A **6. cikk** rögzíti a kisajátítás szabályait. A külföldi által megvalósított beruházást nem államosíthatják, nem sajátíthatják ki vagy vonhatják olyan intézkedés/ek alá, amelynek hatása egyező az államosítással vagy a kisajátítással. Annak megítélése, hogy a hozott intézkedés vagy intézkedés sorozat a kisajátítással azonos hatású-e, tényeken alapuló, eseti elbírálást igényel, amelynek szempontjait a Megállapodás rögzíti. Az előírás alól kivételt képez a közérdekből történő kisajátítás. Ebben az esetben a kisajátítás jogszerűen, hátrányos megkülönböztetéstől mentesen, késedelem nélkül, megfelelő és tényleges kártalanítás mellett történhet. A kisajátítás napjától a tényleges kártalanítás megtörténtének napjáig kereskedelmileg indokolt mértékű kamat jár. A kártalanítás késedelem nélkül teljesítendő, ténylegesen hozzáférhetőnek, szabadon átváltható pénznemben szabadon átutalhatónak kell lennie.

A **7. cikk** a beruházásból származó jövedelmek átutalásának szabadságát rögzíti, felsorolva azon fizetéseket, amelyek esetében szabad az átutalás. Az átutalásokat szabadon átváltható pénznemben vagy a beruházás pénznemében kell késedelem nélkül teljesíteni, a beruházást fogadó állam területén teljesítendő közterhek befizetését követően.

A **8. cikk** a beruházáshoz kapcsolódó jogátruházás kérdéseit szabályozza. Az átruházott jogok és követelések nem haladhatják meg a beruházó eredeti jogait és követeléseit.

A **9. cikk** az egyik szerződő állam és a másik szerződő állam beruházója között, az egyik szerződő állam területén lévő beruházásával kapcsolatban keletkezett viták rendezésének módját adja meg. A keletkezett vitát a vitában álló feleknek peren kívül, barátságos módon, konzultáció útján kell egymással rendezniük. Az egyik szerződő fél beruházója írásban kéri a másik szerződő felet a konzultációs vitarendezésre megadva a tényállást, a kifogással élő beruházó megállapításait, a bizonyítékokat és a feltételezett jogalapot egyaránt.

Amennyiben a vitát hat hónapon belül nem sikerül rendezni, a beruházó fordulhat a beruházást fogadó állam bíróságához, vagy a Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központjához (ICSID), vagy *ad hoc* választott bírósághoz, amely vagy az ENSZ Nemzetközi Kereskedelmi és Jogi Bizottságának szabályai alapján jött létre vagy a Beruházási Viták Rendezése Központjának Titkársága által az eljáráshoz szükséges kiegészítő intézkedések szabályai szerint. A vitában résztvevő felek megállapodása szerint bármely más vitarendezési forma keretében is történhet a vitarendezés. A fenti vitarendezési módok útján való igényérvényesítés kizárja, hogy a beruházó másik fórumhoz is kérelemmel forduljon az adott ügyben. A panasznak a megadott időn belüli benyújtásának elmulasztása jogvesztéssel jár. A választottbíróság által meghozott döntés végleges és kötelező érvényű a vitában résztvevő felek számára és azt az érintett szerződő állam jogszabályaival összhangban kell végrehajtani.

A beruházó által a vitarendezés céljából választható, fent említett választottbíróságok nem rendelkeznek hatáskörrel arra, hogy megállapítsák egy adott sérelmezett intézkedésnek a beruházást fogadó ország joga szerinti jogszerűségét. A választottbíróságnak a Felek bíróságai és hatóságai által követett és alkalmazott fennálló jogértelmezést kell elfogadnia és a választottbíróság hazai jogra vonatkozó értelmezése nem köti az adott Fél bíróságait és hatóságait.

A hazai, külföldön beruházást végrehajtó vállalkozások védelmében különösen nagy jelentőségű a választottbíráskodás lehetőségének biztosítása. Az Európai Unió tagországai számára legfontosabb kereskedelmi partnerekkel önálló vagy szabadkereskedelmi megállapodás keretében kitérő beruházási megállapodást a tagországok által adott felhatalmazás alapján az Európai Bizottság tárgyal. Átmeneti időre szólnak a tagországok létrehozhatnak kétoldalú beruházásvédelmi megállapodásokat azon harmadik országokkal, amelyekkel az Európai Bizottság nem rendelkezik tárgyalási felhatalmazással. Így figyelembe kell vennünk azt a tényt, hogy Magyarország kétoldalú keretben beruházásvédelmi megállapodást – megfelelő hazai és az Európai Bizottság által adott felhatalmazás alapján – csak fejlődő, legkevesbé fejlett, illetve átmeneti gazdaságú országokkal köthet, ahol a jogrend és a jogbiztonság nem minden esetben éri el a fejlett országokban meglévő szintet. Kiemelendő, hogy a beruházásvédelmi megállapodások lényegét, értelmét éppen a beruházó tulajdonának védelmét szolgáló választottbíráskodás lehetősége jelenti. Ezért fontos, hogy a megállapodások tartalmazzák a beruházók védelmét szolgáló legfőbb garanciális elemet.

A Szerződő Felek közötti jogviták rendezésének módját adja meg a Megállapodás **10. cikke**. A Szerződő Felek között a Megállapodás értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatban felmerült jogvitákat tárgyalások, konzultációk útján rendezik. Amennyiben hat hónapon belül nem sikerül rendezni a vitás kérdést, úgy azt háromtagú választottbíróság elé kell terjeszteni. A cikk rendelkezik a választottbíróság létrehozásának módjáról. A választottbíróság döntése végleges és kötelező mindkét fél számára.

A **11. cikk** az információk átláthatóságáról és közzétételéről szól. E cikk rendelkezik a Szerződő Felek egymás beruházóit és azok beruházásait esetlegesen érintő jogszabályaival, nemzetközi megállapodásaival kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségéről.

A **12. cikk** értelmében a Megállapodás rendelkezései nem szabhatják gátját annak, hogy a beruházó más két- vagy többoldalú nemzetközi szerződés alapján a Megállapodásban biztosítottnál kedvezőbb elbánásban részesüljön.

A **13. cikk** a Megállapodás alkalmazhatóságáról rögzíti, hogy a Megállapodás rendelkezései nem alkalmazhatóak olyan jogviták vagy követelések esetén, amelyek a hatálybalépés előtt merültek fel, vagy amelyeket a hatálybalépés előtt rendeztek.

A **14. cikk** a Megállapodás értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatos egyeztetések körét szabályozza.

A **15. cikk** a Szerződő Felek intézkedéseinek a Megállapodás alóli általános kivételeit és azok feltételeit határozza meg. Fizetési mérleg problémák alapján rendkívüli intézkedések hozhatóak. Ezen különleges körülmények között hozott intézkedéseknek azonban méltányosnak kell lenniük, nem alkalmazhatóak önkényesen, sem indokolatlan hátrányos megkülönböztetésként és az intézkedésekről, azok mibenlétéről és várható időtartamáról a másik Szerződő Felet értesíteni kell. A Szerződő Felek megállapodtak abban is, hogy a Megállapodás 9. cikke szerinti vitarendezés nem minősül elbánásnak, preferenciának vagy kiváltságnak.

A **16. cikk** a záró rendelkezéseket tartalmazza. Rendelkezik a hatálybalépés, időbeli hatály megszűnés és módosítás kérdéseiről. Magyarországnak az Európai Unió tagságával kapcsolatban rögzíti, hogy a Megállapodás nem sértheti Magyarország Európai Unióban betöltött tagságából eredő kötelezettségeit és ezeknek a kötelezettségeknek alárendelt.

A Megállapodás tíz éves időtartamra szól, ami automatikusan meghosszabbodik, hacsak valamelyik Szerződő Fél a tíz éves időtartam lejártá előtt legalább egy évvel vagy azt követően bármikor írásban fel nem mondja. A beruházások biztonsága érdekében arról is rendelkeztek a Szerződő Felek, hogy a Megállapodás felmondása előtt megvalósult beruházásokra vonatkozóan a Megállapodás rendelkezései a felmondást követően további tíz évig alkalmazhatóak maradnak.

A Megállapodás a Szerződő Felek közötti írásbeli megegyezéssel módosítható. Bármely módosítás a Megállapodás részét képezi és hatálybaléptetésük módja megegyező a Megállapodás hatálybaléptetésének szabályaival.

A Megállapodás az attól számított hatvan napot követően lép hatályba, hogy a két Szerződő Fél egymásnak diplomáciai csatornákon keresztül megküldte a Megállapodás hatálybalépéséhez szükséges valamennyi jogszabályi követelmény teljesüléséről szóló értesítést és a két értesítés közül a későbbit is kézhez vették.